

Malena Swanson Falk,  
malena.swanson.falk@energiforetagen.se

Klimat- och näringslivsdepartementet  
[kn.remissvar@regeringskansliet.se](mailto:kn.remissvar@regeringskansliet.se)  
kopia:  
kristin.skeppsby@regeringskansliet.se

## Remissvar En ny samordnad miljöbedömnings- och tillståndsprövningsprocess (SOU 2024:98)

Energiföretagen Sverige samlar och ger röst åt omkring 500 företag som producerar, distribuerar, säljer och lagrar energi. Vårt mål är att utifrån kunskap, en helhetssyn på energisystemet och i samverkan med vår omgivning, utveckla energibranschen – till nytta för alla.

### Inledning

Energiföretagen Sverige tackar för möjligheten att få lämna synpunkter på ovan rubricerad remiss.

Energiföretagen Sverige välkomnar Miljötillståndsutredningens förslag och ställer sig positiv till den övergripande inriktningen och de principer utredningen har grundat sitt arbete på.

Effektivare och snabbare tillståndprocesser är av stor betydelse för Energiföretagen Sveriges medlemmar. För att vi ska kunna bygga ut energisystemet – såväl kraft- och värmeproduktion som elnät och till energisystemet tillhörande anläggningar – och i takt med den efterfrågan av fossilfri energi som den gröna omställningen behöver, krävs att hinder för investeringar och utbyggnad röjs.

Ett av de största hindren för en sådan utbyggnad är långa, komplexa, oförutsebara och rättsosäkra miljötillståndprocesser. Om reformen inte genomförs är konsekvensen att investeringar i kraftproduktion och elnät som bl.a. behövs för den gröna industriomställningen uteblir. Detta i sig riskerar att leda till minskad konkurrenskraft, ökade klimatutsläpp samt minskad välfärd i hela landet.

### Sammanfattning

Energiföretagen Sveriges vill särskilt lyfta följande tre punkter i detta remissvar:

1. Det är viktigt att reformen genomförs samlat och att en sådan process med en tydlig tidplan beslutas inom nuvarande mandatperiod.
2. Förordar att en effektiv och innovativ prövningsmyndighet i första instans inrättas samt avstyrker utredningens andrahandsalternativ.
3. Miljöbedömnings- och miljötillståndsprövningsprocessen ska anpassas till EU-rätten.

**Energiföretagen Sveriges utvecklade synpunkter**

Energiföretagen Sverige anser att det är av största vikt att reformen genomförs samlad och att en sådan process med en tydlig tidplan beslutas inom nuvarande mandatperiod för att förslagen inte ska urvattnas eller syftet förvanskas. Om endast ett stegvist genomförande är möjligt, är det första steget, enligt Energiföretagen Sverige, att få en kompetent central prövningsmyndighet i första instans på plats.

Energiföretagen Sverige instämmer i utredningens problembeskrivning och anser att det finns ett behov av ett tydligt och logiskt regelverk. De föreslagna förändringarna kommer i ett systemperspektiv att bidra till detta. Sverige behöver anpassa sig till EU-rätten för att undvika en eventuellt över- och underimplementering av densamma. Viktigt inte minst för att undvika tidsödande överträdelseärenden. Sverige bör i högsta möjligt mån också undvika parallella processer med snabbspår. Miljöbedömnings- och miljötillståndprocesserna bör vara lika för alla med så få undantag som möjligt för att undvika konkurrens inom och mellan branscher när det gäller att snabbt få tillstånd för sin verksamhet. Regeringens och EU:s ambitiösa regelförenklingsagenda bör avspeglas i den nya miljöbedömnings- och tillståndsprövningsprocessen.

Energiföretagen Sverige förordar att en ny central prövningsmyndighet i första instans inrättas under förutsättning att myndigheten får erforderliga resurser, kan attrahera rätt kompetens, inte bygger på gamla strukturer och får en utvecklings- och samarbetsinriktad styrning samt att omorganisationen i minsta möjliga mån innebär förseningar för pågående prövningar. Myndigheten bör vidare organiseras på ett sådant sätt att myndigheten kan säkerställa en rättssäker och enhetlig tillämpning av miljöbalken i hela landet. Effektivitet, innovation, samverkan, kvalitet och en god förvaltningskultur i linje med regeringens övergripande mål för den statliga förvaltningen bör vara ledorden för myndighetens inrättande. Vidare bör det ligga i myndighetens uppdrag att i största möjliga mån agera som en skiljedom eller "en-väg-in" i prövningsärenden samt att myndigheten under ärendets handläggning bör ge en adekvat processledning. Det är också positivt med förslaget att myndigheten kan ge vägledning om hur en sökande kan undvika att hamna över gränsen för betydande miljöpåverkan.

När myndigheten inrättas bör Regeringen tillse att man utnyttjar de fördelar digitalisering och generativ AI kan medföra i syfte att effektivisera miljöprövningen. Danmark, Finland och Lettland kan utgöra goda exempel i detta sammanhang. En ständig utveckling av arbetsprocesser och omvärldsbevakning för att hämta hem andra länders metoder och smarta lösningar för att effektivisera processerna krävs i syfte att korta ledtiderna.

Vad gäller omfattningen av myndighetens uppdrag bör huvudprincipen vara att all miljöprövning ska ingå i den nya myndigheten

Energiföretagen Sverige avstyrker utredningens andrahandsalternativ. Det är i detta sammanhang viktigt att understryka den kritik som branschen har framfört när det gäller Miljöprövningsdelegationerna (MPD:erna). Detta återspeglas i utredningens skrivningar och förslag om ny miljöprövningsmyndighet. Kritiken handlar bl.a. om kompetensbrist, brister i enhetlig tillämpning inom och mellan MPD:erna, sammanblandning av roller samt i vissa fall att det brister i professionellt bemötande.

Vidare anser Energiföretagen Sverige bl.a. att det är bra att utredningen har föreslagit ett nytt samlat kapitel för miljöprövning i miljöbalken, att besked om när ansökan är fullständig ska lämnas, att generella tidsfrister för olika moment införs, att processen för ändring omprövning av ett tillstånd förenklas och förtydligas – men att befogenheten att kräva omprövning ska användas restriktivt och med tydlig koppling till miljöhänsyn, att utredningen har renodlat statliga myndigheters roller i miljöbedömnings- och miljöprövningsprocessen samt att man har förtydligat talerätten.

Ett medskick till Regeringen är att se över och ta ett samlat grepp kring de utredningar och förslag som behandlar miljöstillståndsprocesser som just nu ligger på regeringens bord. Om regeringen avser att genomföra Miljöstillståndsutredningens förslag behövs ett samlat grepp tas om samtliga utredningar som berör miljöstillståndsprocesser. Detta borde vara viktigt i minst i ljuset av Statsministerns uttalande på konferensen Join Sweden Summit i februari om en enklare och snabbare tillståndsprocess, under en regelbok och en myndighet<sup>1</sup>.

### **Specifika synpunkter avseende myndighetens uppdrag m.m.**

- Energiföretagen Sverige förordar att även t ex. tillstånd och dispenser enligt 7-8 kap. MB ska flyttas över till den nya prövningsmyndigheten.
- Energiföretagen Sverige anser att regeringen bör utreda om den Nationella planen för prövning av moderna miljövillkor av vattenkraften (NAP) ska ingå i den nya prövningsmyndigheten. Energiföretagen Sverige avstyrker dock förslaget att ta bort särregleringen i form av krav på moderna miljövillkor för produktion av vattenkraft tas bort. Energiföretagen Sverige anser att en omprövning ska kunna krävas var fjortionde år är en avvägning mellan behovet av kontinuerlig miljöanpassning och behovet av långsiktighet och förutsägbarhet som krävs för att våra medlemmar ska kunna göra de investeringar som krävs för att bibehålla svensk vattenkraftproduktion.
- Energiföretagen Sverige anser att tillstånd enligt viss speciallagstiftning bör kunna ingå. Utredningen saknar dock ett helhetsperspektiv och konsekvensutredning kopplat till miljöstillstånd för elnät, som även berörs av sektorsspecifik lagstiftning. Detta bör utredas vidare. Regelförenklingar

---

<sup>1</sup> <https://www.regeringen.se/tal/2025/02/statsministerns-tal-pa-join-sweden-summit/>

som utredningen avser att skapa riskerar därmed att utebli för elnätsverksamhet.

- Energiföretagen Sverige vill också framföra att det vore önskvärt om hela verksamheten omfattas av tillståndet för att ge långsiktig stabilitet, dvs. att även den motiverade slutsatsen omfattas av rättskraft särskilt när det gäller tillståndsprövning enligt sektorslagstiftning som prövas av annan myndighet, exempelvis för elnät och kärnkraft.

Åsa Pettersson  
Vd Energiföretagen Sverige